

OVERPEINZINGEN.

Telkens als ons maandblad „De Levende Natuur” aan het begin van de maand op mijn schrijftafel ligt, verheug ik mij in het vooruitzicht op enkele uren prettige lectuur. Het eene artikel na het andere wordt doorgelezen en met de schrijvers beleef ik dan de vele genoegens en gebeurtenissen, die de natuur ons biedt. Dan tot besluit de korte mededeelingen, die echter meestal reeds als hors d’oeuvres genoten zijn. Dan beleef ik nog eens weer mijn eigen ervaringen en overdenk het een en ander in verband met dat wat ik gelezen heb. Soms treft een zinsnede, een losse opmerking nog meer dan een goed uitgewerkt artikel. Misschien wel daardoor, omdat er open vragen blijven, waar wij zelf een antwoord op moeten vinden.

Zoo las ik in het Augustusnummer een korte mededeeling over een uil en een wezel, waarbij de laatste in de dakgoot om den broode een gevecht had aangeboden met een steenuil. De waarnemer van dit voorval noemt het een eigenaardige gebeurtenis, maar volgens mijn meening is een dergelijk gevecht in het geheel niet eigenaardig, maar wel interessant. En het zou nog interessanter geweest zijn, als het geheele verloop vermeld was geworden, als de waarnemer ons ook nog verteld had, wat hij verder gedaan heeft. Nu wordt enkel maar verteld dat het uiltje, omdat het bij des waarnemers komst nog niet geheel dood was, door het schot uit een buks uit zijn lijden verlost werd en dat de wezel niet aan den haal ging, blijkbaar omdat er honger in het spel was.

Maar wat in het stukje niet vermeld werd en wat toch eigenlijk „des Pudels Kern” is, wat is er met het uiltje en wat is er met het wezeltje toen verder gebeurd?

Als wij in de vrije natuur een gevecht waarnemen tusschen dieren, gevoelen wij steeds een sterke neiging om tusschenbeide te treden en vaak nog wordt die neiging in een daad omgezet. Allerlei motieven drijven ons er toe, eigen hebzucht, medelijden met het arme slachtoffer, verontwaardiging over den bloeddorst van het roofdier.

Zeker, in de meeste gevallen is de bedoeling wel goed, maar bij eenig nadenken moeten we toch tot de ontdekking komen dat onze houding onjuist is en dat we zelfs alle recht missen om ons partij te stellen. Of geldt ook voor ons menschen nog steeds het groote natuurrecht, het recht van den sterkste? Ik geloof niet dat wij dat recht nog bezitten, de natuur heeft ons begiftigd met het hoogste wat zij te geven had, de rede; vanaf den tijd dat de mensch zich redelijk bewust werd van de plaats, die hij in het natuurverband inneemt, verloor hij het recht op de dierlijke rechten.

Toch blijkt nog steeds weer des menschen afkomst uit de vele primitieve neigingen die in hem opkomen. Hoe weinig blijkt hij dan nog te zijn gevorderd op den weg, die leidt van dierlijken oorsprong tot geestelijke waardigheid. Zoo te zien gelijkt het er wel sterk op, dat wij ons steeds verder van de natuur afbewegen, dat wij zoeken in de verkeerde richting. Nog steeds kunnen we ons niet losmaken van het oerinstinkt, dat ons wijst op het recht van den sterkste, steeds maar weer vergeten wij, dat ook de zwakken hun rechten hebben.

Wij moeten nog leeren te toonen, dat onze kracht niet ligt in onze spieren, maar in onze liefde, de liefde van mensch tot mensch, de liefde van mensch tot dier en plant en al wat om ons leeft en groeit.

Als ik rondzwerv door de vrije natuur blijkt het mij steeds weer bij het aanschouwen van voorvallen in het leven der dieren, dat de mensch door al de dieren als hun grootste vijand beschouwd wordt. Dat kwam weer heel sterk uit bij een voorval dat ik deze zomer meemaakte. Op een van mijn dagelijksche tochten werd in mijn onmiddellijke nabijheid een vlaamsche gaai door een havik geslagen. Doodstil knielde ik op den weg om onder de laaghangende takken door het bedrijf te kunnen gadeslaan. Het slachtoffer was uit een driet al in de struiken zittende gaaien gegrepen. De eene zocht zijn heil in een overhaaste en luidruchtige vlucht. De andere echter, het was zonder twijfel de partner van het door den havik buitgemaakte dier, bleef jam-